

Verlies door dementie

Op 20 mei is mijn schoonmoeder overleden, zij was pas 79. Of moet ik zeggen 'zij was al 79'? Ik weet het niet, wat is oud tegenwoordig, wanneer kun je iemand missen?

Voor mijn verdriet maakt de leeftijd waarop mijn schoonmoeder is overleden niet uit. Wat telt is de band die ik met haar had. Toen ik trouwde met mijn man was er die uitspraak van mijn schoonmoeder: "nu heb ik er een dochter bij". Een warm welkom!

Het was een lieve vrouw, zelfstandig, ondanks veel tegenslag een doorzetter, iemand die altijd klaar stond voor een ander. Zo zijn er nog wel meer omschrijvingen te geven van de vrouw die zij was. *WAS* zeg ik met nadruk, want de laatste jaren van haar leven was zij niet meer de vrouw die ze wilde zijn. Door de vergevorderde dementie kreeg zij een heel ander karakter. Van opgewekt, lief en zorgzaam werd zij iemand die achterdochtig was, mopperde over alles, lelijke dingen zij over anderen en soms zelfs schopte en sloeg.

Het was zeker niet haar keus om zo te worden. De rode draad in dit hele proces is *ANGST*. Want wat gebeurt er allemaal met je als je de wereld niet meer begrijpt? Als je dingen ineens niet meer kunt die je voorheen nog wel kon? Als je taal niet meer begrijpt en daardoor niet meer snapt wat anderen zeggen? Vergelijk het maar met een reis naar een ver oord waar ze een taal spreken die je totaal niet verstaat en waar de letters vervangen zijn door tekens. Mensen willen van alles van je en praten tegen je maar je snapt niet wat ze zeggen. Je ziet ze lachen of boos worden maar weet niet waarom. De krant of je favoriete tijdschrift kun je niet lezen want je begrijpt de letters niet. Zo ga je je volkomen verlaten, eenzaam en angstig voelen want je hebt nergens meer grip op. En zo verlies je ook langzaam de regie over je eigen leven.

Mijn schoonmoeder wist wat haar te wachten stond toen de dementie nog niet zo ernstig was en er alleen nog maar sprake was van 'een beetje vergeetachtigheid'. Haar moeder en oom waren beiden dement geworden en zij heeft dit proces van dichtbij meegemaakt. Heel vaak heeft zij gezegd: "als ik maar niet zo wordt als moeder en ome Keesie". Het heeft haar veel verdriet gedaan dat haar eigen moeder haar op een gegeven moment niet meer herkende als haar dochter. Het voelde daardoor alsof zij als dochter geen betekenis meer had voor haar moeder.

Dat zij wist wat haar te wachten stond maakte haar een tijd lang depressief en zij probeerde de vergeetachtigheid te verbloemen. Het klinkt misschien vreemd maar voor haar was het een zegen dat zij 'vergat' dat zij dement was. Zij had daardoor ook geen verdriet meer om het feit dat de ziekte ook haar trof. Daarvoor in de plaats kwam echter wel de angst voor wat er allemaal met haar en om haar heen gebeurde.

In het kleinschalig woonproject waar zij met haar man en 4 bewoners kwam te wonen heeft men er alles aan gedaan om haar een zo veilig mogelijk thuis te bieden. Helaas heeft zij daar niet lang van kunnen genieten. Wat rest zijn de herinneringen aan en foto's en verhalen van een vrouw die ik mijn schoonmoeder mocht noemen. Ik had haar niet willen missen!

Anke de Jong